

НАПРЯМ 9. ЕКОНОМІКА ВІДНОВЛЕННЯ: УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ РЕКОНСТРУКЦІЇ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЇ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-621-1-60>

Можарівський Я. А.,

аспірант спеціальності 281

«Публічне управління та адміністрування»

*Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ РЕКОНСТРУКЦІЇ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ГРОМАД

Проєкти реконструкції громад в Україні спрямовані на відновлення критичної інфраструктури, житла для ВПО, шкіл, лікарень і систем водопостачання, часто за фінансування міжнародних партнерів (ЄІБ, Програма відновлення України). Пріоритети включають облаштування укриттів, енергоефективність та модернізацію мереж, зокрема в прифронтових зонах.

Ключовою особливістю проєктів реконструкції громад є поєднання інфраструктурних, соціальних і економічних цілей у межах єдиного управлінського циклу. Це зумовлює необхідність переходу від класичних підходів проєктного менеджменту до адаптивних моделей, здатних функціонувати в умовах високої невизначеності, обмеженості ресурсів і динамічних змін зовнішнього середовища. У цьому контексті проєктний підхід набуває рис інструменту стратегічного управління розвитком територій, а не лише механізму реалізації окремих інвестиційних ініціатив [4].

Практика реалізації проєктів відбудови в Україні свідчить про наявність суттєвих управлінських дисфункцій, зокрема недостатній рівень координації між рівнями влади, низьку ефективність використання бюджетних ресурсів та затримки у виконанні проєктів. Дані державного аудиту демонструють значний розрив між запланованими та фактичними показниками реалізації проєктів реконструкції, що вказує на потребу вдосконалення системи управління, зокрема у частині планування, контролю та моніторингу результатів [8].

Фінансовий аспект управління проєктами реконструкції набуває особливої ваги в умовах обмеженості ресурсів. Рациональне планування

фінансових потоків, диверсифікація джерел фінансування та підвищення ефективності використання коштів є ключовими передумовами успішної реалізації проєктів. Як зазначають дослідники [3], фінансова спроможність територіальних громад визначає не лише масштаби відновлення, а й його темпи та якість, що актуалізує необхідність впровадження середньострокового бюджетного планування та фінансової стійкості громад.

Водночас сучасні дослідження акцентують увагу на інтеграції принципів сталого розвитку в управління проєктами реконструкції. Це передбачає врахування не лише економічної ефективності, а й соціальних та екологічних наслідків реалізації проєктів. Інтеграція сталих підходів дозволяє формувати більш стійкі та інклюзивні моделі розвитку громад, що відповідають сучасним європейським стандартам управління [5].

Особливого значення набуває розвиток механізмів державно-приватного партнерства як інструменту реалізації проєктів реконструкції [7]. Залучення приватного капіталу дозволяє не лише розширити фінансову базу проєктів, але й підвищити їхню ефективність за рахунок використання управлінських та технологічних компетенцій бізнесу. У цьому контексті державне управління має трансформуватися від ролі виключного інвестора до ролі координатора та фасилітатора інвестиційних процесів [2].

Окремий вимір пов'язаний із цифровізацією управління проєктами реконструкції. Використання цифрових платформ, систем управління проєктами та відкритих даних забезпечує підвищення прозорості, підзвітності та ефективності управлінських рішень. Цифрові інструменти також створюють передумови для інтеграції даних різних рівнів управління, що є критично важливим для координації відновлювальних процесів на національному та місцевому рівнях.

Суттєвим чинником ефективності є врахування галузевої специфіки проєктів реконструкції. Зокрема, у сфері житлової інфраструктури управління проєктами передбачає необхідність узгодження містобудівних, соціальних та економічних аспектів розвитку територій. Дослідження показують, що відсутність комплексного підходу до реконструкції житлового фонду знижує ефективність інвестицій та призводить до фрагментарності відновлювальних процесів [6].

Міжнародний досвід також підтверджує важливість багаторівневого управління у процесах відновлення. Зокрема, підходи ОЕСД підкреслюють необхідність координації між національним, регіональним і місцевим рівнями управління, що дозволяє забезпечити узгодженість політик та ефективність використання ресурсів [1].

Узагальнюючи, слід зазначити, що управління проєктами реконструкції в умовах відновлення економіки громад трансформується у складну міждисциплінарну систему, в якій поєднуються фінансові, інституційні, цифрові та соціальні компоненти. Ефективність такої

системи визначається не лише якістю управлінських рішень, але й здатністю забезпечити синергію між різними джерелами ресурсів, рівнями управління та інтересами стейкхолдерів. Саме це формує основу довгострокової стійкості та конкурентоспроможності територіальних громад у процесі їхнього відновлення.

Список використаних джерел:

1. Відбудовуємо Україну через зміцнення управління. 2023. *OECD*. <https://doi.org/10.1787/a5a7939d-uk>
2. Гончар В. В., Калінін О. В. Управління будівельними проектами у форматі мультипроектного державно-приватного партнерства. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання* : зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2024. С. 97–110. <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2024.97-110>
3. Довженко В. А., Першко Л. О., Сус Ю. Ю. Планування фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2024. № 13. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-02>
4. Колодій О. М. Особливості використання проектного підходу до управління територіальними громадами в сучасних воєнних умовах. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2024. № 12. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-14>
5. Лучко Г., Дмитрів А. Інтеграція сталого розвитку в управління проектами. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-146>
6. Мочернюк А. Управління підприємницькими проектами з відновлення житлової забудови на засадах змішаної містобудівної моделі. *Управління змінами та інновації*. 2025. № 14. С. 204–208. <https://doi.org/10.32782/cmi/2025-14-33>
7. Петруха Н. Публічно-приватне партнерство в Україні: перспективи розвитку та вплив на відновлення інфраструктури. *Публічне управління і політика*. 2024. № 2. С. 29–39. <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2024.2.04>
8. Громади та органи влади усувають недоліки і вдосконалюють систему управління проектами відбудови. 2025. *Рахункова палата України*. <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=2517>